

BALATON

A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: Kvassay Jenő. — Mit írtak a Balatonról? — A Balaton körül. — Hivogató. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

Kvasso és brogyáni Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, a Balaton miniszteri biztosa.

Ifj. Barkóczy Sándor báró felvétele.

Kvassay Jenő

A M. KIR. földmívelésügyi miniszter a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg Kvassay Jenő miniszteri tanácsost a balatoni miniszteri biztosi teendők ellátásával megbízta. Ez az elhatározás nagy örömmel tölt el mindenkit, aki a Balaton fejlődése iránt igaz érdeklődéssel és szeretettel viseltetik.

A balatoni miniszteri biztosság a Balatoni Szövetség előterjesztésére a Balatonra nézve igen életbevágó kérdések előbbrevitele céljából szerveztetett. Feladatkörébe tartozik a Balaton vízállásának megfelelő beruházások révén való szabályozása és hogy a magas vízállás követke-

Kvassay Jenő és Kolosváry Ödön miniszteri tanácsosok a balatoni villamosművek szántód-tihanyi kábelének lerakási munkájához indulnak.

tében a hullámverés által veszélyeztetett parti építmények megvédelmeztessenek. Hatáskörébe tartozik a közegészségügyi szempontokból fontos lecsapolási, vízvezeték- és csatornázási berendezések megalkotása. Ezzel kapcsolatosan mindazoknak az intézkedéseknek a megtétele, melyekkel a fürdő- és üdülőtelepek fellendülése biztosítható.

Ezideig mindenki ott építkezett, ahol akart. Egymásután keletkeztek az erőtlene telepek, melyeknek a fejlődése bizonytalan. Az új telepek létesítése, a birtokföldarabolás a viszonyokhoz mért szabályrendelet életbeléptetésével lesz rendezve.

Tudjuk azt, hogy egyes községek legfőbb anyagi erejüket a határukban keletkezett fürdőteleptől nyerik. A községek viszont nem igen hajlandók áldozatot hozni a fürdőtelepekért. Hogy a fenforgó ellentétek kiküszöbölhetőek

legyenek és a telepek a fejlődésükhöz mért nagyobb beruházásokba foghassanak, elkerülhetetlennek látszik az úgynevezett fürdőközségek megalkotása.

Nagyon fontos dolog, hogy a balatoni fürdők élmezőnye arra szolgáló intézmények útján történjen és ne legyen az élmezőny esélyeknek kitéve. A termelés rendszeres szervezése, e termelt cikkek eladására hivatott szervek megalkotása terén a miniszteri biztosi igen nagyjelentőségű és mélyreható munkát végezhet.

A balatoni villamosművek ügyeinek rendbehozása szintén a miniszteri biztosi hatáskörébe utaltatott. Az előtérben ez a kérdés van leginkább, mert ha a villamosművek dolga rendezést nyert és a fejlődése biztosítva van, a művekhez kapcsolódó vízvezeték és csatornaművek, szivattyútelepek, mezőgazdasági, kerti és ipari üzemek fejlődése is biztosított.

Ezek a nagy balatoni kérdések a legjobb kezekben vannak, amikor Kvassay Jenő miniszteri tanácsosra bízattak. Tudjuk, mekkora hálával tartozunk a földmívelésügyi minisztériumnak, azért, hogy a balatoni kikötők egymásután állami kezelésbe kerülnek. Azok a pompás parti művek, melyek már kiépültek, nagy művészettel és hozzáértéssel, mindig a helyzethez alkalmaz-

kodva, igazi büszkeségünk. Hogy ezek a kikötők épülnek és hogy oly jelentős áldozattal alkottatnak meg, sok tekintetben Kvassay Jenő érdeme, ki keresztül tudta vinni a fejlődés eme nagy műveihez a kormány hozzájárulását. Az a folyamatban levő tevékenység, mely a Balatont bővebb csatornával köti össze a Dunával, a miniszteri biztosi egyik munkaköre. Ezzel az áradó Balatont közép vízmagasságban lehet majd tartani; viszont, ha bekövetkeznek a száraz esztendő és a Balaton nagyon visszamegy, kétszen vannak már a tervek és kivitelre várnak, hogy a Balaton vizet egy új csatornával a Murából is kapjon.

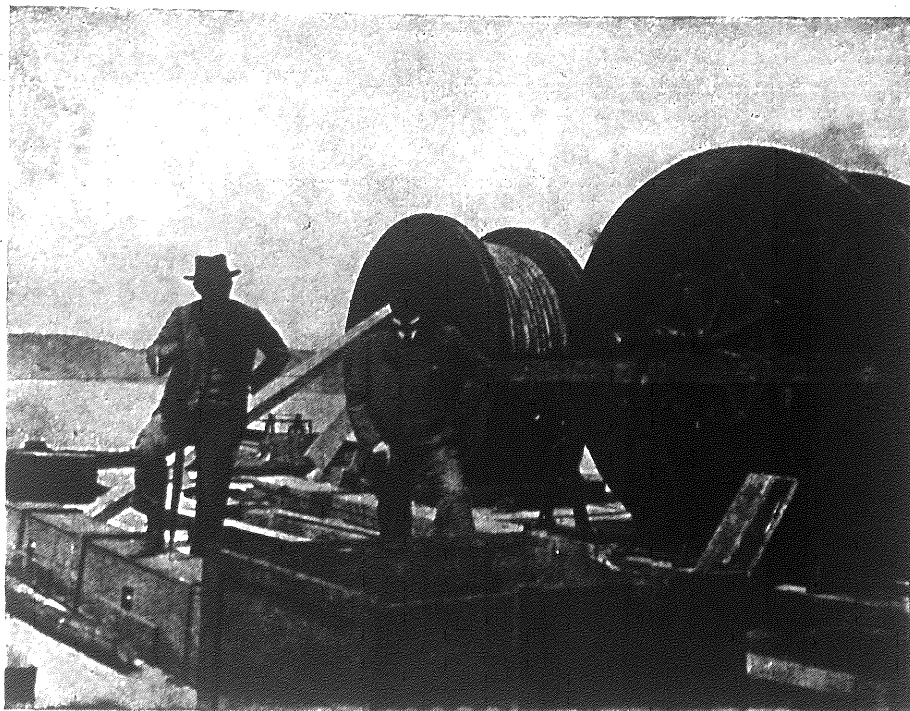
Kvassay Jenő akaratának köszönjük a siófoki zöldségtelepét. Szándéka, hogy minden nagyobb fürdőhelyen ilyen zöldségtelep létesüljön. Az ő régi terve volt, hogy intézményesen kell a balatoni élmezőnyt megszervezni, mert az ötlet-

szerű piacrahozatal sem mennyiségileg, [sem minőségileg, sem az árak tekintetében nem felel meg a jogos követelményeknek. Ennek a tervnek a kialakulása hosszú ideig húzódott, de végre is a megvalósulás útján van és Balatonfüreden már működik az a nagy élelmező szövetkezet, a milyennek a Balaton minden fontosabb pontján működnie volna szükséges. Meglesznek ezek bizonynyal, hogy betöltsék azt a fontos szerepkört, melyre hivatottak.

Kvassay Jenő gondolata volt az egész Balaton körül szolgálatot tevő központi villamosművek megteremtése. Hogy a kezdet nem a legjobban sikerült, ez bizony nem rajta, hanem a körülményeken mulott. Azonban beigazolást nyert az, hogy erre a nagy horderejű vállalkozásra rendkívüli szükség van és nélküle bizony meg nem is lehetnénk. Kvassay Jenő, mint a Balatoni Szövetség villamos-bizottságának is elnöke, rendkívül sokat fáradott és dolgozott, hogy az intézmény fenmaradását, üzemben tarthatását, fejlődését biztosítsa. És hogy a művekkel ott vagyunk, a hol már állunk, sok tekintetben bizony csakis neki köszönhetjük.

Az új miniszteri biztos azok közé a nagy balatoni férfiak közé tartozik, a kik akarnak is, tudnak is, szeretnek is cselekedni. Balatonföldvár irigyelt fejlődését legnagyobb mértékben neki köszönheti, a ki bebizonyította, hogy a balatonparti pusztá helyből miként lehet rövid idő alatt mindenközegészségügyi berendezkedéssel ellátott elsőrendű fürdőhelyet létesíteni.

Igaz örömmel és szeretettel üdvözljük Kvassay Jenő miniszteri tanácsost, szövetségünk érdemes tiszteletbeli tagját, a balatoni miniszteri biztosi hivatal élén. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Balaton iránt érzett szeretete, lankadatlan ügybuzgalma a hatal-

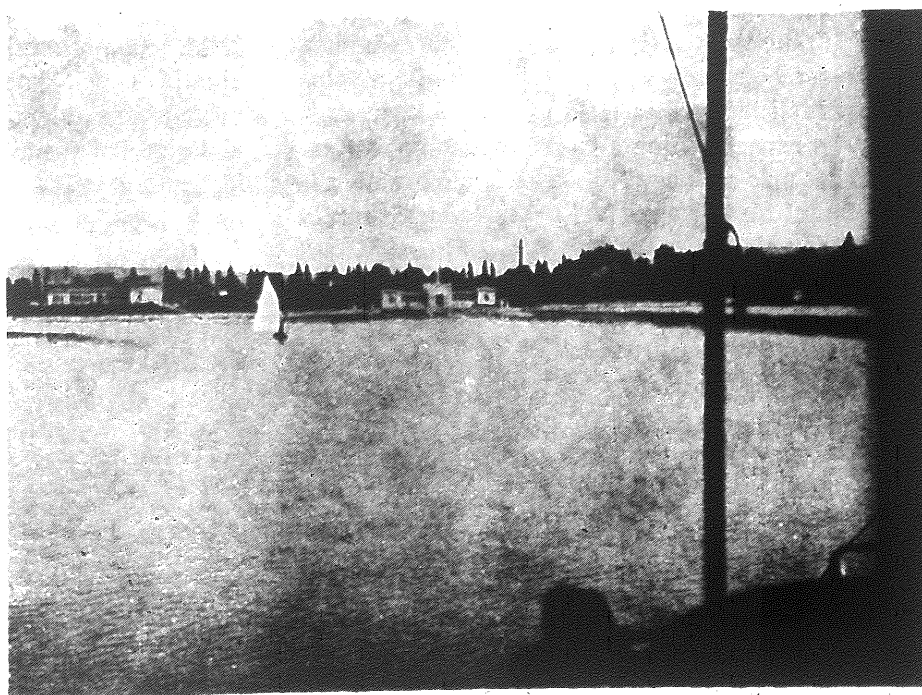
Kvassay Jenő és Kolosváry Ödön a kábeleket lerakó hajón.

mas fejlődés oly nagy mértékét indítják meg, mely a Balaton fölvirágoztatása terén új korszakot fog jelenteni.

Mit írtak a Balatonról?

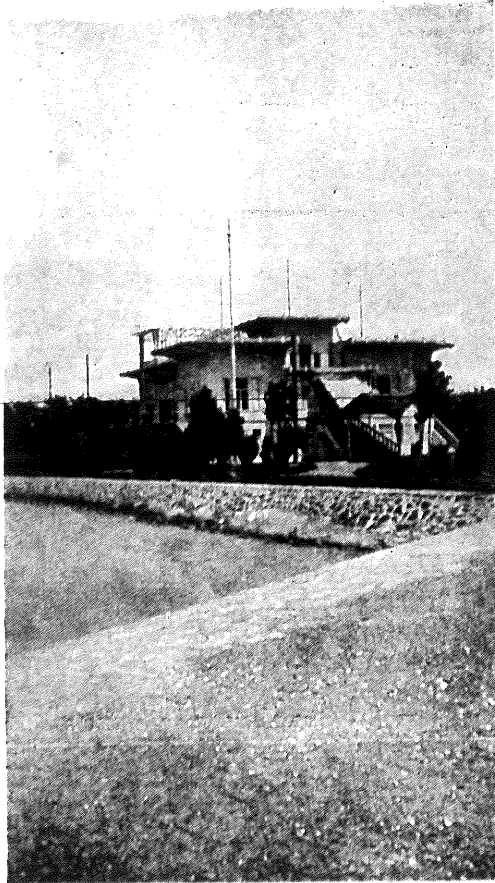
A Tátra és a Balaton. A *Turistaság és Alpinizmus* című folyóirat f. é. szept. 15-iki számában Vigyázó János dr. szerkesztő érdekes cikke jelent meg. Vácsolva a jelenségeket, a többek között ezeket mondja rólunk: «A balatonmenti idegenforgalomfejlesztés főirányítója, vezetője a Balatoni Szövetség. Munkásságát valóban áldás, eredmény kíséri. A mi fejlődés a Balaton mentén történt az utolsó évtizedben,

A balatonföldvári kikötő előtt. — Dr. Köves János felvétele.

pedig igen sok történt, az mind hozzáfűződik. Nem rajta mulik, hogy nem minden s mindenütt halad, hogy a töke és vállalkozási kedv hiányán nem segíthet. Nagy vívmány s mindenesetre kellő súlyt ad működésének, hogy a balatonmenti fürdőtelepek felismerték a szövetség fontosságát, szükségességét s ennek tudatában teljesen rábízák ügyeik intézését, képviselét s biztosították részére e legmeszebb menő támogatásukat.» A szállásviszonyokkal, majd a fürdőidény meghosszabbításának dolgával foglalkozva, a következő fejtegetést olvassuk: «Hamis a jelszó, mert még a fürdőzés is többnyire igen kellemes szeptemberben (a Balaton vize idén is 18—20 fok meleg volt) és hamis, mert bár igaz, hogy a Balaton mellett legfőbb jó a fürdőzés, de nem egyetlen üdvözítő és fürdőzés nélkül maga a pompás, pormentes, vízi levegő, az őszi verőfény, a csónakázás, vitorlázás, gőzhajókirándulás, a híres balatonmelléki szüretrek, mindmegannyi vonzóerő, melyet csak ki kell aknázni, a közönség figyelmét ki kell propagandával, reklámmal feléje irányítani s tüstént zsúfolásig telik a most már szeptember első napjaiban üresen kongó szállóépület. Hány ember, a kinek nincs iskolázó gyermeke s így nincs a nyári 2 hónapra utalva, szívesen menne nyaralni, üdülni, szeptember-októberben is, már csak a főszezonban uralkodó lakásmizériák s rumli elkerülése végett is. Nem is szólva most bővebben arról, hogy a téli sportok speciális fajtáinak, a vitorlás jégcsánkázás, korcsolyázás, fakutyázás stb.-nek igazi, európaszerte páratlan terepe a Balaton s így téli szezonja, a pompás tátrai téli idények buzdító példáin okulva, kell-hogy végre meginduljon s kellőképpen propagáltassék s akkor már csak egy lépés az állandó üzemhez!»

A balatonfürdőtelepek idei nyara és egyéb fürdőügyek. Sümegi József dr. balatonfüredi fürdőorvos a *Magyar Balneológiai Értesítő* f. évi októberi füzetében számol be részletesen a balaton telepek legutóbbi nyaráról. Ismertette a rendkívül nagy látogatottságot, rátér az élelmezés kérdésére, majd azt a

Balatonföldvár: A klubház. — Balkay László felvétele.

mában Tomka Sándor a *Balaton eredetéről* írt érdekes cikkét hozza.

Balatonfürdők jövője. A *Keszthelyi Hirlap* f. é. aug. 5-iki számában hivatkozik a keszthelyi és balatonfüredi fejlődésre és Keszthelynek hasonló alapon való fejlesztését szorgalmazza.

Fejlesszük balatonfürdőnket. A *Balatonvidék* f. é. szeptember 30-iki számában a siófoki, balatonföldvári, balatonfüredi, balatonboglári eseményekkel kapcsolatosan Keszthely fejlesztését sürgeti.

Az idegenforgalom emelése mint kormányelnöki program. A *Fogadó* című szaklap f. é. október 1-iki számában hosszabb cikkben foglalkozik Wekerle Sándor miniszterelnök egyik beszédével és ajánlja ennek kapcsán az idegenforgalmi tanács megalakítását. Nézete szerint a meglévő társadalmi alakulatokat nem lehet figyelmen kívül hagyni az idegenforgalmi kérdések intézésénél és szükséges, hogy azok, a kik az idegenforgalom ügyével eddig

gyakorlatilag foglalkoztak, mint a Balaton Szövetség is, a tanácsban helyet foglaljanak.

A hadi-rokkantak fürdő- és gyógyhelyeken való kezelésének szervezete Magyarországon. Dr. Bókay Árpád 1917. okt. 11-én Badenben előadást tartott és ezt az előadást

A balatonföldvári kikötő. — Balkay László felvétele.

nagy jelentőségű tevékenységet ismertette, melyet a Balaton Szövetséggel karöltve a hatóságok végeztek és ezzel lehetővé tették, hogy a balatonfürdőidény a rendkívüli sok akadály ellenére is minden bántó körülmény nélkül elmulhasson. A tapasztalt jelenségeket vázolván, a szénkérdés és lakástyű rendezése ügyét is felszínre hozza és ennek következtéseképpen többirányú javaslatot tesz.

Elsőrangú befektetés. A *Keszthelyi Hirlap* f. é. okt. 14-iki számában a keszthelyi érdekeltségeket biztatja, hogy nagyarányú építkezésekkel és berendezkedésekkel fogjanak hozzá a fürdőfejlesztéshez.

Balatonról a Fekete-tengerig. A *Keszthelyi Hirlap* f. é. aug. 12-iki számában ismerteti a Sió kibővítésével megnyíló hatalmas vízi utat.

A Balatonról. A *Keszthelyi Hirlap* f. é. szept. 30-iki szá-

közli a *Magyar Balneologiai Értesítő* novemberi száma. Két balatoni fürdő is szerepel, mint nevezetes gyógyhelyek, az előadásban. Ezekről Bókay a következőkben emlékezett meg: «A Keszthely melletti Hévízfürdő az ő régen nagyrabecsült iszapos akrothermás tavával 100 legénységi állományú és 15 tiszt számára volt 1915 nyara óta (mindig nyáron át) a magyar Vöröskereszt-jóvoltából rendelkezésre. Évente körülbelül 400 legénységi állományú katona és 30 tiszt fordult ott meg.» — «A balatonfüredi szénsavas fürdőkkel a háborús évek alatt 326 tisztet és 1047 legénységbelit gyógyítottak nauheimi ismeretes módszer szerint. A tiszték közül 283, a legénység közül 733 távozott hadszolgálatra alkalmasan.»

A régi jóvilágból. *Purgly Ferenc* a *Tapolczai Lapok* júliusi számaiban a régi füredi Anna-bátról ír érdekes visszaemlékezést.

Az idegenforgalom egyik akadályja a Balaton körül.

A *Fogadó* szaklap f. é. aug. 15-iki számában a balatoni vidék népének kapzsiságával foglalkozik, mely természetszerűleg rontja az eredményeket.

Balatoni mesék. *Kozma Imre* keszthelyi lakos összegyűjti a Balaton meséit és földolgozva, könyvalakban kiadja. Arra kéri olvasóinkat, hogy a közszájon forgó balatonmesék tartalmát neki megküldeni sziveskedjenek.

A Balaton körül.

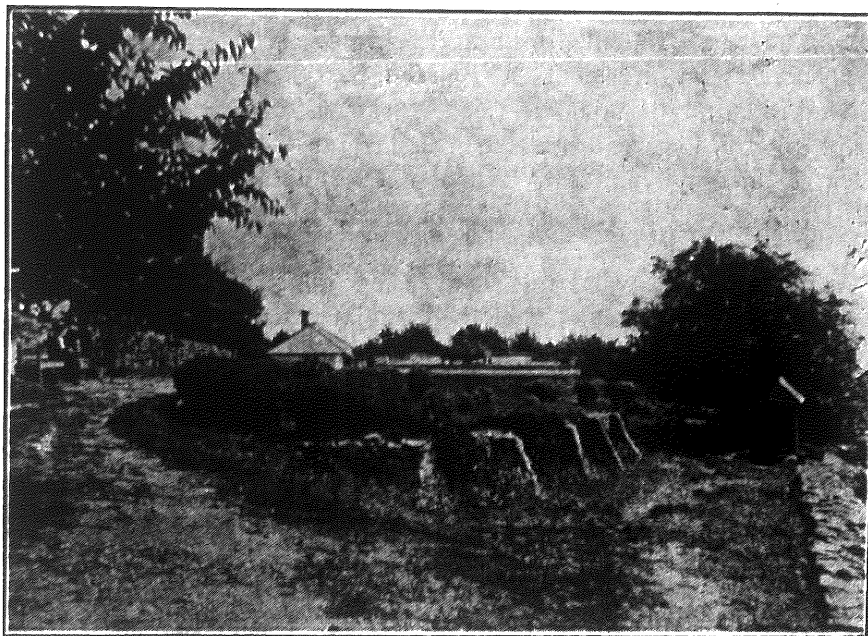
Válasziratok. Üdvözlöttük *Hadik János* gróft kinevezése alkalmából. Erre a következő távirati válasz érkezett: «Az Országos Közéletelmzési Hivatal elnökévé történt kinevezésemhez küldött szives üdvözlésükért, jó kívánataikért fogadják hálás köszönetemet. *Hadik János* s. k.»

Üdvözlöttük a vidékbeli új főispánokat. A következő válasziratok érkeztek:

«A Balatoni Szövetségnek a nagyméltóságú elnök és a mélyen tisztelt ügyvezető alelnök úr által aláírott átíratát, melyben Somogy vármegye főispánjává történt kinevezetése alkalmával üdvözlök, hálasköszönettel vettem kezeimhez. A szövetség törekvései iránt eddig is meleg érdeklődéssel viseltetem, remélem és hiszem azonban, hogy jelenlegi állásomban nagyobb tér fog mutatkozni és több alkalom fog jelentkezni, hogy a szövetség érdekeit előmozdíthassam, mit természetesen a legnagyobb örömmel fogok megtenni. Balatonunk oly természeti szépség és olyan kincses bánya, melyet a fejlődés és kultusz legmagasabb fokára emelni elsősorban a partbirtokos vármegyék elemi kötelessége. Fogadják kitünő tiszteletet jelentését, mellyel maradok készséges szolgáljuk *Széchenyi Aladár* gróf s. k.»

«Nagyméltóságú elnök úr! A Balatoni Szövetség szives megemlékezését kinevezetése alkalmával hálással köszönöm. Kötelességemnek ismerem, hogy mindent megtegyek, a mi a Balaton-partvidék fejlődéséhez és előbbreviteléhez szükséges. Mindig készséggel támogatom minden lépést, mely erre irányul. Újlag köszönve megemlékezésüket, hazafiúi tisztelettel *Bosnyák Géza* s. k. Zala vármegye főispánja.»

«A Balatoni Szövetség tekintetes elnökségének, Balatonfüredfürdő. A szövetségnek a főispáni kinevezése alkalmából kifejezett szives jókívánságaiért hálás köszönetet mondva, szükségesnek tartom kijelenteni azt, hogy miként a Szövetségnek ügye iránt ezideig is nagy érdeklődéssel viseltetem, épen úgy természetszerűleg jelenlegi minőségemben sem fogok megfeledezni róluk, sőt azokat ezentúl fokozott mértékben fogom támogatni. Fogadja a

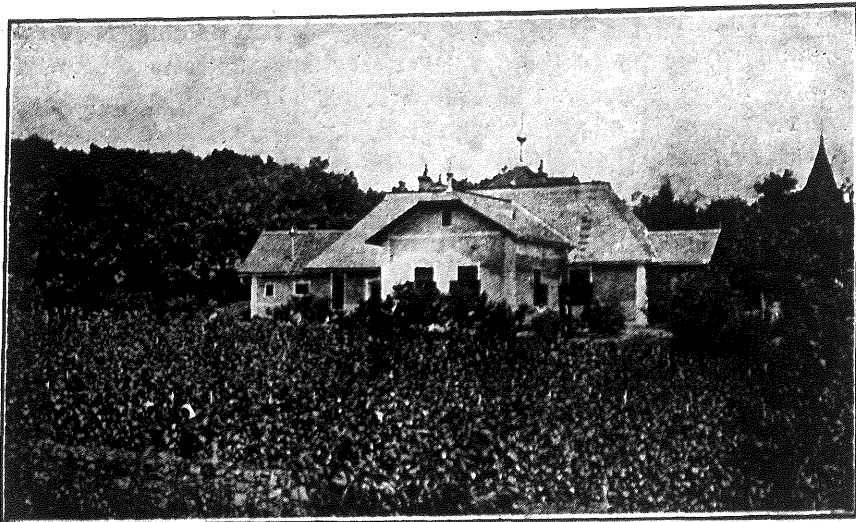
Révfülöp: Parkrészlet. — Domaniczky felvétele.

tekintetes elnökség igaz nagyrabecsülésem őszinte nyilvánítását. Gróf *Károlyi József* s. k.»

«Nagyságos országgyűlési képviselő, ügyvezető alelnök úr! A Balatoni Szövetség nevében hozzám juttatott szives üdvözlésért fogadja Nagyságod leghálásabb köszönetemet. Legyen meggyőződve Nagyságod, hogy a máris oly szép eredményeket felmutatott Balatoni Szövetség intenzív működését szűkebb hazám iránt érzett minden szeretetemmel támogatni fogom és büszke örömmre fog szolgálni, hogy ezen kiváló egyesület céljai előbbrevitelének részesévé lehetek. Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Veszprém, 1917 szeptember 1. *Rainprecht Antal* dr. s. k. főispán.»

Üdvözlöttük az új veszprémi püspököt, kitől a következő válasz érkezett:

«Tekintetes elnökség! A Balatoni Szövetségnek veszprémi püspökké történt legkegyelmesebb kinevezése alkalmából kifejezett üdvözlését őszintén köszönöm. Örömmel tölti el lelkemet az a tudat, hogy hazánk kincse: a Balaton, a veszprémi egy-

Révfülp: Családi otthon. — Domaniczky felvétele.

házmegye területén van. Ezen hazai kincsünk felkarolása minden magyar embernek kötelessége. E nemes kötelességet, kétszeresen magaménak valóm, a mikor a Balatonnal méltán dicsekvő egyházmegye vezetését átveszem. A Balaton partjának hitéleti és kulturális fejlődése élénk érdeklődésemet fogja képezni. Fogadják tiszteletem és nagyrabecsülésem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1917 július 19. Dr. Rott Nándor legkegyelmesebben kinevezett veszprémi püspök.»

A tb. taggá megválasztott honvédelmi miniszter írja: «A Szövetség tiszteletbeli tagjává történt megválasztásomat a legmelegebb köszönetem nyilvánítása mellett örömmel elfogadom.

Meg lehetnek győződve arról, hogy a Balaton fejlődését, úgy mint eddig is, a szíven fogom viselni s minden lehető el fogok követni arra nézve, hogy a magyar tenger kultuszát minél magasabb fokra emeljem. Hazafias üdvözlettel: Szurmay s. k., honvédelmi miniszter. Budapest, 1917. évi szeptember hó 12-én.»

Ádám Iván veszprémi kanonoktól újabb kitüntetés alkalmából küldött üdvözlésre a következő sorokat vettük:

«Balatonalmádi, 1917 augusztus 15. Nagyságos Uram! Ma kaptam a Balatoni Szövetség Elnökségétől is üdvözlő szavakat, melyekért sietek őszinte köszönetemet kifejezni. Egyúttal kérem a jó Istent, hogy azokat a tevékeny és kitartó munkálatokat, melyeket a Balatoni Szövetség a haza és kultusz érdekében kifejtett, bőséges áldással jutalmazza. Én mint öreg ember, részt nem vehetek, de örül a lelkem, ha látom, hogy a rettenetes háború és mostoha időjárás dacára a Szövetség egyre működik és fárad. Lesz is áldás. A mennyire körülményeim engedik, én is folom a szekeret. Őszinte tisztelettel és szeretettel: Ádám Iván s. k.»

Régi barátja és hive a Balatonnak az új Krassó-Szörény vármegyei főispán is, Eöttevényi Nagy Olivér. Nemcsak szóval, de tollal is szolgálja hiven és szeretettel ügyünket. Kinevezése alkalmából küldött üdvözlő sorainkra a következő válasz érkezett:

«A Balatoni Szövetség tekintetes Elnökségének,

Balatonfűred. Őszinte hálával fogadtam azokat a megtisztelő sorokat, melyeket a Balatoni Szövetség hozzám m. kir. udvari tanácsossá, majd Krassó-Szörény vármegye főispánjává történt kineveztetésem alkalmából intézni szives volt és kérem, legyenek róla meggyőződve, hogy az a meleg érdeklődés, mely a Balatonkultusz iránt eddig is élt bennem s melynek tehetségemhez képest tollal és szóval eddig is igyekeztem szolgálatokat tenni, az által, hogy távol estem ettől az örök szépségű magyar tenger-től, egyáltalában nem csökkent s

a mennyiben szives és megtisztelő bizalmukkal ezúttal is kitüntettek, mindenkor kedves és hazafias kötelességemnek fogom tekinteni, hogy első sorban a Szövetség s ezáltal a Balaton érdekeit erőm legjavával szolgáljam. Hazafias tisztelettel vagyok és maradok igaz hívük: Lugos, 1917. évi október hó 18. Dr. Eöttevényi-Nagy Olivér, s. k., m. kir. udvari tanácsos, Krassó-Szörény vármegye főispánja, a Balatoni Szövetség igazgató-választmányi tagja.»

Üdvözlésünkre Veszprém vármegye új főjegyzője írja:

«A Balatoni Szövetségnek hivatali előléptetésem alkalmával hozzám küldött kitüntető üdvözlését mély hálával köszönöm.

Veszprém vármegye törvényhatósága mindenkor szíven viselte a Balaton kultuszához fűződő nemcsak helyi, hanem országos érdekeket is egyaránt s így a törvényhatóság alkalmazottai, tehát azok sorában csekélységem is — természetesen kötelezve vannak ezeknek a nagy érdekeknek előmozdítására.

Ezen kötelességszerű meleg érdeklődésen felül, mint a Balaton lelkes hive és a tekintetes Szövetség régi tagja, a jövőben is mindenkor igaz örömmel fogom megragadni az alkalmat, hogy úgy hivatali hatáskörömben, mint társadalmi téren szerény tehetségem szerint, de lankadatlan buzgalommal és minden erőmmel szolgálatára lehessen a Balatoni Szövetségnek nemes munkálkodásában.

Viszont a magam részére mély tisztelettel kérem a tekintetes Szövetséget, hogy ezirányú működésében nagybecsű támogatásával engem megajándékozzon s eddig tapasztalt szives jóindulatában továbbra is megtartani kegyeskedjék.

Midőn hálás köszönetemet megismétlem, mély tisztelettel vagyok Nagyságodnak és a Balatoni Szövetségnek készséges szolgálja: dr. Horváth Lajos s. k., Veszprémvármegye főjegyzője.

Új szövetségi tagok. A Balatoni Szövetség tagjai sorába újabban beléptek. *Alapító tagokul:* Tolnay Lajos v. b. t. t. Budapest, Stein László főtitkár Siófok, Fábry Samu bankigazgató, földbirtokos Budapest, Balatoni gyógyfürdők és nagyszállók r. t. Siófok.

fok. *Rendes, illetve pártoló tagokul: Szerdahelyi László* honv. ezredes, hadbíró Budapest, *Takács Menyhért* premontréi prelátus Jászó, *Egler Dózsa* benzés tanár Komárom, *Matuska Lajos* a főváros ny. alpolgármestere, Budapest, *Meszlényi Lambert* benzés főgimn. igazgató Győr, *Erhardt Imre* Balatonalmádi, *Purjesz Jolán Margit* tanítónő Budapest, *Voyta Adolf* műépítész Budapest, *Fazekas Mihály* ref. lelkész Feőrs, *Lebovits Emil* nagyvállalkozó Balatonkenese, dr. *Toborffy Géza* m. kir. geologus Budapest, *Rochnitz Lajos* nagyvállalkozó Balatonkenese, *Knopp Gusztáv* főgépész Aszófő, *Kovács Márton* igazgató Magyardiószeg, *Szuhács János* tanár Balatonfüred.

A somogyi alispán jelentéséből. *Kacskovics* Lajos somogyi alispán az őszi törvényhatósági közgyűlésen jelentést tett a balatoni fürdők látogatottságáról is. A jelentés adatai a következők:

	Állandó vendég		Ideiglenes vendég		Össze- sen
	belföldi	külföldi	belföldi	külföldi	
Balatonberény	400	—	2800	—	3200
Balatonkeresztur	44	—	748	—	792
Fonyód	880	3	—	—	883
Balatonboglár	1750	28	600	—	2378
Balatonlelle	1711	28	31	—	1770
Balatonszemes	1528	91	140	—	1759
Balatonőszöd	116	—	—	—	116
Balatonkiliti	181	—	—	—	181
Balatonszárszó	861	—	140	2	1003
Balatonzamárdi	429	1	60	1	491

Összesen: 7900 151 4599 3 12653

A jelentésből kimaradt, alkalmasint tévedés folytán, Balatonföldvár. Ezzel és a be nem jelentett fürdővendégekkel együtt a somogyi Balatonpart fürdővendégeinek a száma 15—20 ezerre tehető.

A szövetség megerősödése érdekében. Felkérjük azon szövetségi tagjainkat, kiknek módjukban volna az alapító tagok sorába átlépni, hogy ezt a szövetségi törzsvagyon megerősítése érdekében megcselekedni sziveskedjenek. Ezenkívül megkérjük valamennyi szövetségi tagunkat arra, hogy ismerőseik körében, a Balatoni Szövetség céljai szolgálatára tagokat gyűjtsenek. A lefolyt nyáron rengeteg új ember nyaralt a Balaton partján. Ezek a legnagyobb részben tehetős egyének valamennyien megvolnának szerkezhetők a szövetség törekvéseinek. Ha minden tagtársunk megteszi a taggyűjtés érdekében a kellő lépéseket, igen hamarosan a kétszeresre fog megnőni a tagok mai létszáma és természetesen így a szövetség is többet tud majd nyújtani a tagoknak. Legyünk tehát rajta, teljes igyekezettel, hogy mindenki, a ki részese volt a balatoni nyaralásnak, részese legyen a mi közérdekű tevés-

kenységünknek is. Taggyűjtő iverekkel készséggel szolgálunk!

Jótekonyczélú estélyek. *Forgách Béla* gróf zeneszerző a Vöröskereszt Egylet balatoni katonai üdülőtelepei javára ezen a nyáron is kiválóan sikerült hangversenyeket rendezett. Az estélyeken a főváros előkelő művészei szerepeltek. Közreműködtek *Forgách Béla* gróf, *Turay Emma*, *Kurucz János*, *Márkus Lilly*, *Palotayné Budánovics Mária*, *Palotay Árpád*, *Ember Nándor*, *Stankievic Annie*, *Gedeon Ildikó* stb. A Keszthelyen szereplők csoportját mai számunkban bemutatjuk.

Balatonföldvár ujjászervezése. Balatonföldvárfürdő Részvénytársaság szándékozik kibővíteni működési kereteit. Alaptőkéjét igen jelentős tökefelemeléssel megnagyobbítja, mely után nagyszabású építkezésekhez kezd. A részvénytársaság tárgyalásokat folytat kétmillió korona beépítése ügyében egyik nagyobb budapesti pénzintézettel.

Balatonfüred gyógyfürdő- és forrásvízvállalat részvénytársaság. Balatonfüred hosszasan vajudó bérbevétele megtörtént és a bérleti kezelés érdekében új részvénytársaság alakult egymillió kétszáz ezer korona alaptőkével. A bérleti szerződés időközben felsőbb helyen jóváhagyást is nyert és az új részvénytársaság működését a fürdő átvételével ténylegesen megkezdte. A fürdő részvénytársaság igazgatóságának tagjai: dr. *Lévy Béla*, *Acél Marczel*, dr. *Bein Kornél*, dr. *Bonta Károly*, *Bánó Dezső*, *Faragó Lajos*, *Bauer B. Gyula*, *Hirn Sámuel*, *Michelstadter Ármin*, *Pártos Ottó* és *Vidor Emil*. Felügyelő-bizottság: dr. *Gutfreund Ferencz*, *Löwy Ármin*, dr. *Schmidt Antal*.

A balatoni tőzeg. A *Természettudományi Közlöny* 1917. évi szeptember hó 20-iki számában *A tőzeg és értékesítésének módozatai* címen *Istvánffi Gyula* érdekes cikke olvasható. E szerint a különböző német tőzegenekben a tüzelőérték 4641 kalóriától egészen 6270

Révfülp: A családi otthon előtt. — Domaniczky felvétele.

kalóriáig ingadozik. (A balatoni tőzeg nem ilyen kiváló tüzelési szempontból, de ezt jelentékenyen megközelíti. A szerk.) «A hol tüzelőanyag gyanánt nagyban értékesítik a tőzeget, gépekkel termelik. Ez az úgynevezett géptőzeg, olyan, mint a fa, rendkívül tömött és szilárd. A fával, sőt még a legjobb kőszénnel is versenyző, kőkemény s minden időjárásnak tökéletesen ellentálló tüzelőtőzeget csak gépekkel lehet termelni. A legelső ilyen gép a Mecke és Sander-féle, melyet Oldenburghban állítottak föl 1878-ban. A tőzegkikészítógép szerkesztésében mindig pontosan alkalmazkodnak a kiaknázandó tőzegláp fizikai sajátosságaihoz; a gép naponta legalább 100.000 darabot termel (400—600 mm. súlyban). A gépen alkalmazott éles, fűrészkes karimájú kotróvedrek vékony korongokat ráspolyoznak le a tőzegalból s az ily módon finoman felaprított nyers tőzeget az alább elhelyezett keverőkészülékbe juttatják, mely a tőzeg különböző rétegeiből kikerült részeket nagy erővel összekeveri s az így keletkezett egynemű, híg tőzégpépet azután az elosztókészülékre szíjtolja. Innen sajátoságos láncberendezések útján a tőzeg a szárító partra (melyről a fűvet eltávolították) kerül. A partra a lekaszált fű alatti moharétege a tőzégpép fölös vizét gyorsan felszívja s elvezeti, úgy hogy ha csak némileg is kedvez az időjárás, másnap, ha ellenben esett, az eső után egy nappal, a pép már annyira megszikkad, hogy felületét a munkások a lábukra kötött deszkatalpakkal szépen elegyengetik s feldarabolását is megkezdik; további 5—6 nap múlva azután a téglákat már koszorúba rakják s két hét után pedig a pajtákba viszik őket. A gép működése olyan, hogy önhajtóan s folytonosan halad előre s a szerint, a hogy lassabban vagy gyorsabban járattjuk, vékonyabb vagy vastagabb korongokat vág le a partról. Átlagos munka szerint óránként 15 méternyi utat tesz meg a gép. A munkában levő gép valósággal meanderi vonalat ír le, pályája mindkét végén hurokszerű fordulóval s így megfordulva a tőzégárak túlsó oldalát is feldolgozza kotróival.

A kotró-keverőgéppel termelt tőzeg anyaga különbözik az ásással kiemelt tőzegtégláktól, mert a minőségileg fölötte különböző rétegeknek egyenletes feldolgozása következtében oly egynemű, rendkívül szilárd gyártmányt kapunk, hogy az ily tőzeget fűrészelni, gyalulni és esztergályozni lehet. A géptőzeget éppen úgy lehet a szabadban raktározni, mint a fát; a nedvességtől nem romlik, a szállítás alatt sem szenved s így kitűnő kereskedelmi árut ad.

A géptőzeg még arra is alkalmas, hogy belőle szenet égensenek, a Mecke és Sander-féle rendszerű nedves kikészítés következtében a tőzeg fölötte tömött állományú s szenelés után a bükkfa szénénél is jobb lehet, mert kevesebb hamut ad, mint amaz s azonkívül keményebb is.»

Ideje volna, hogy a balatoni tőzeg kiaknázását megkezdjék és ezzel a balatoni tüzelőanyag megújuljon.

A balatoni villamosművek. Ismeretes olvasóink előtt, hogy a Balatoni Szövetség ez év elején egy-

millió korona alaptőkével részvénytársaságot alapított abból a célból, hogy ezzel a balatoni villamosművek ügyét rendezze. A februári közgyűlésen kinevezett igazgatóság számos ízben tanácskozott a Szövetség kezelésében levő villamosművek megvételek kérdésével és legutóbb határozott ajánlatot tett a művek tulajdonul való megszerzése tárgyában. Az igazgatóság egyszersmind elhatározta, hogy megindítja a lépéseket, hogy az egymillió alaptőke kétmillióra felemeltessék. A tervezet szerint fel fogják ajánlani a részvényeseknek, hogy jelenlegi részvényeik arányában az új részvényekből hasonló mennyiséget jegyezthessenek.

A belügyminiszter és az idegenforgalom. Ugron Gábor belügyminiszter a *Pesti Napló* munkatársának nyilatkozott a miniszterium készülő terveiről. Az idegenforgalom ügyében a következő kijelentéseket tette:

«Az idegenforgalom fejlesztését szolgáló kormányzati intézkedések központi irányítása terén a legközelebbi teendő az országos szervezkedés, aminek előkészületeit már befejeztem s így legközelebb megalkulhat az országos idegenforgalmi központ, melynek hálózata az egész országra ki fog terjedni. Bár az idegenforgalom ügye csak a háború befejezése után fog közvetlenül aktuálissá válni, már most meg kell tennünk — a külföldön folyó hasonló szervezkedés szempontjából is — az előkészületeket, hogy azután a béke elkövetkezésekor az előreláthatólag országunk felé fokozott mértékben irányuló idegenforgalmi áradatot nemzetgazdasági és kulturális szempontból hazánk javára kiaknázhassuk. Nagyjelentőségű a szervezkedés abból a szempontból is, hogy jövőben minél kevesebb magyar ember keresse az üdülést minden áron külföldön, a mi az országra nézve nagy anyagi veszteséggel jár. Már pedig, ha országunkat *céltudatos fürdőfejlesztési, vasúti, szállodai stb. forgalmi politikával* az idegenek számára vonzóvá tesszük, honfitársaink közül is egyre többen fogják az üdülésre szánt pénzüket itthon elkölteni.»

Kvassay Jenő megbízatása. A m. kir. földművelésügyi miniszter ad 16.498/1917. szám alatt a következő leiratot intézte a Balatoni Szövetséghez:

«Értesítem a Szövetséget, hogy dr. Balás Béla urat, Zala vármegye volt főispánját, a balatoni miniszteri biztosi megbízatás alól saját kérelmére fölmentettem és e teendők ellátásával — a belügyminiszter úrral egyetértőleg — Kvassay Jenő miniszteri tanácsos urat bízom meg.

Fölkérem a Szövetséget, hogy a miniszteri biztost működésében hathatósan támogassa.

Budapest, 1917 szeptember hó 28-án. *Mezőssy s. k.*»

A Szövetség örömet fejezve ki a megbízatás fölött, válasziratában kijelentette, hogy a kormány elhatározása nagy megnyugvással tölti el, mert a Balaton fejlődésére és jövőjére annyira fontos ügykör vezetése a legjobb kezekbe lett letéve. Az új miniszteri biztos szívvvel és lélekkel híve a Balatonnak s megvagyunk róla győződve, hogy működése nyomán a legszebb sikerek fakadnak.

Új kotrógép. Hivatkozással a Balatonon nagyon megszorodó kotrási munkálatokra, előterjesztést tettünk a m. kir. földművelésügyi miniszterhez egy újabb kotrógép beszerzése és a Balatonra hozatala tárgyában. A válaszirat a következő:

«Folyó évi augusztus hó 4-én kelt 1911/1917. szám alatti fölterjesztésére, melyben a Balatonon végzendő munkálatok céljaira még egy újabb kotrógép-államköltségen való beszerzését kéri, értesitem a Szövetséget, hogy tekintettel arra, hogy a jelen háborús viszonyok között a Balatonon végzendő munkálatok, egyéb rendkívül sürgősen végzendő munkálatokkal szemben, alárendeltebb természetűek és hogy a rendelkezésre álló kotrógépek fontos hadi érdekek szolgálatában állanak s hogy egy újabb kotrógép beszerzése jelenleg eléggé nem indokolható nagy költséggel járna s végül a nagy munkáshiányra való tekintettel, a Szövetség kérelmét ez alkalommal nem teljesíthetem.

Nem zárkózom el azonban az elől, hogy a jelenlegi viszonyok elmúltával a kérelmet annak idején mérlegelés tárgyává tegyem.

Budapest, 1917. évi október hó 6-án. A miniszter rendeletéből: *Lisznyay s. k., miniszteri tanácsos.*

Adomány. Löbl Mór balatonfüredi szállótulajdonos, a szegény szívbetegek gyámolítására szolgáló alapunk javára 300 koronát adományozott.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a Balatoni Szövetség alapító tagjai sorába belépett. Ezen országos intézmény is meleg érdeklődéssel viseltetik az iránt a tevékenység iránt, melyet a Balaton vidékén folytatunk. Ezzel szemben sajnos tapasztaljuk, hogy a balatonvidéki pénzüzetek legtöbbje még mindig hiányzik az alapító tagok sorából.

Támogatás. Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága 600 korona segélyt szavazott meg a Balatoni Szövetség közérdekű törekvéseinek támogatására. El kell ismernünk, hogy e tekintetben Veszprém vármegye vezet.

Újabb zöldségtelepek a Balatonnál. Kvassay Jenő miniszteri biztos akarata folytán létesült a somogykiliti minta zöldségtelep. A múlt évben Balatonföldváron, korábban Révfülöpön indult meg zöldségkertészkedés biztos alapokon, most pedig a legnehezebb pont, Balatonfüred zöldségellátása van napirenden. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a zöldségkertészkedés tekintetében — melynél a napontai piacrahozatal szükséges — a helyi telepek a legcélszerűbbek. A helyi telep a természetmennyek arányában ellátja a fürdőt bizonyosan, ellentétben a központi teleppel, a mely ha a helybeli fogyasztás fölszívja a természetmennyeket, más fürdőhelyre termény nem jut. Így volt ez a legutolsó fürdőidény alatt, a mikor a legnagyobb akarat és odaadás mel-

lett sem tudtuk a kellő mennyiségű zöldségfelét megszerezni. E tekintetben panasz csak ott nem volt, a hol a helyi telepek működésben voltak.

Nemesfűztelepek. Kvassay Jenő miniszteri biztos tervébe vette, hogy a Balaton mentén nemes fűzesekeket létesít. Ilyen telepek megalkotása vidékünkön nagyon kívánatos és indokolt. Egyrészt azért, mert megvan a hozzávaló alkalmas talaj, másrészt pedig mert az egyre fokozódó szőlő- és gyümölcs elszállítás rengeteg kosarat igényel. A Balatoni Szövetség tíz esztendeje dolgozik már azon, hogy a nemes fűz termelését a Balaton vidékén meghonosítsa. A földművelésügyi minisztérium támogatásával rendezni szokott kosárfonó háziipari tanfolyamokon a kosárfonásnál lemaradó vesszőket mindig igyekeztünk dugványozásra fölhasználni. Ez alapon a nemes fűz meglehetősen szaporodott, de korántsem elegendő mértékben. A nemes fűztelepek

Keszthely: A vöröskeresztes balatoni üdülőtelepek javára ez évben rendezett hangversenyek résztvevői. A képen láthatók (felső sorban balról jobbra): Kucucz János, Ember Nándor, gróf Forgách Béla, Palotay Árpád; (alsó sorban balról jobbra): Turay Emma, Márkus Lilly, Gedeon Hidkó, P. Budanovits Mária.

létesítése tehát nagyon kívánatos. Előterjesztést tettünk, hogy mindazokban a balatonparti községekben, a honnét nagyobb szőlő- és gyümölcselszállítás várható, mindenütt fűztelepek létesüljenek. De szükséges, hogy a zöldségtelepek mellett is legyenek fűztelepek, mert így a zöldségtelepek maguk megtermelhetik a kosarak készítéséhez szükséges vesszőmennyiséget. Téli időben azután a kerteszek a kellő számú, alakú és nagyságú kosarakat könnyen megkészíthetik. A gyakorlati munka nagyarányú megindulása ez irányban is remélhető.

A vizek megfertőzésének meggátlása. E tárgyban a földművelésügyi minisztérium körrendeletet bocsátott ki, mely a következőképpen hangzik:

«A vizeknek túlnyomó részben az ipari és más vállalatok által az élővízfolyásokba bebocsátott szennyvízes vizek által való megfertőzése miatt az utóbbi időkben mind sűrűbben emelt panaszoknak elejét veendő, hivatali elődöm az iránt kereste meg a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urat, hogy körrendeletileg gondoskodnék arról, hogy a vízjogi hatóságok beavatkozását igénylő üzlettelepekre vonat-

kozó telepengedélyezési eljárásra az elsőfokú iparhatóságok az illető kulturmérnöki hivatalt és a m. kir. halélettani és szenny-vízisztító kísérleti állomást minden esetben hívják meg; továbbá, hogy az ilyen tárgyban hozott és a vízügyi érdekeket érintő alsófokú iparhatósági határozatok az eljárás részét vett kulturmérnöki hivatalnak, valamint a halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomásnak küldessenek meg; végül, hogy amidőn a kulturmérnöki hivatal, illetve a halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás az iparhatósági telepengedély megadása ellen olyan okokból emel ellenvetést, amely okok mérlegelése érdemileg a vízjogi hatóságok hatáskörébe tartozik, az iparhatósági telepengedély csak annak a feltételeknek kikötése mellett adassék meg, hogy a folyamodó az üzlettelep tényleges felállítása előtt jogérvényes vízhasználati engedélyt tartozik szerezni.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr méltányolván azokat az érdekeket, amelyek az élővízfolyások fertőzésének meggátlásához közegészségügyi, állategészségügyi, halászati és ipari szempontból fűződnek, 6472/VI. a. 913. szám alatt kiadott körrendeletével a magyarországi másodfokú iparhatóságokat s azok útján az elsőfokú iparhatóságokat a fenti követelmények pontos betartására utasította.

A kereskedelemügyi miniszter úrnak ezt a körrendeletét hivatali elődömnök 1911. évi augusztus 3-án 82.826. szám alatt kiadott körrendelete kapcsán tudomás és megfelelő eljárás végett azzal küldöm meg a hivatalnak, hogy a mennyiben az alsófokú iparhatósági határozatokban a vízjogi törvény alapján támasztott kívánalmak az ez irányban meghallgatandó halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás megállapítása szerint is kellő figyelembevételre nem találnának, az illető határozatoknak felelősség útján való fokozatos felülbírálásáról gondoskodjék.

A Balatoni Élelmező Szövetkezet. Dacára, hogy ez a Balatonvidék legfiatalabb szövetkezete, mégis már ez a legnagyobb. Ezer taggal dicsekedhetik és több mint 40 balatonvidéki község területére terjeszti ki működését. A szövetkezet minden igyekezetét megfeszítve, dolgozik azon, hogy tagjai szükségletét kielégítse. Támaszkodva a Balatoni Szövetkégre, mint megalkotójára, tagjainak több waggon káposztát, több waggon kerekrepát, sárgarépát, petrezselymet, vöröshagymát stb. szerzett, melyekből a Balaton felső partján ebben az esztendőben semmi nem termett. A közbizalom nagy arányokban fordul az élelmező szövetkezet felé. Legközelebbi fontos teendői sorába tartozik tagjainak tavaszi vetőmagvakkal történő ellátása. A «Hangya» központ is méltányolja a szövetkezet nagyarányú fejlődését és törekvéseit s minden lehetőséget megtesz, hogy a mai nehéz időkben a szövetkezetet árukkal kiszolgálja.

Az élelmező szövetkezet, mint a «Hangya» zalai elosztó központja is szerepel és ezen a címen az élelmező szövetkezethez 15 zalai «Hangya» szövetkezet tartozik.

Hivogató.

(A balatonszabadi első hadiárva-szanatórium megnyitó ünnepére.
1917 augusztus 26.)

Még tart a vihar, dúl a fürgeteg.
Vér és tűz festi a földet s eget.
Lángoló országok — egymásra omolva:
Bűnös koronák hullnak a porba.

Még bömböl az ágyú, még csattog a kard;
Nézd, bámuld, világ, a harczos magyart!
Kemény karja mint vág rendet a rendben;
Vörös ördög — a sötét poklok ellen.

A Hadak Ura gyönyörködve nézi,
Mily bátrak, mily hősök magyar vitézi;
Hogy őrzik az ősi határt, a szentet!
Védeni vészbe, harczba, halálba
Dalolva mennek.

S elgondolkozva, hosszan tündök,
Mi is érhet föl ily dicsőségig!
Szeme átröpül száz földön, csillagon,
De csak itt akad meg, rajtad, Balaton!

Alkotó kezét áldásra emelve,
Legyen, szól, az övék a szépek legszebbje,
Balaton hulláma, homokja, lombja
Dús örökségül koszorúba fonva.

És jönnek, csak jönnek, sorba, előre,
Ahogy megszokták harczba, dicsőbe,
Büszke örökösök? ... Nem, nem daliák;
Egy a lányát küldi, másik fiát.

Kis hadi árváink, gyertek, jőjjetek!
Foglaljátok el hát örökségeteket!
Gyertek, bús magyarság vig reményei,
Ágyatokat itt meg istenkéz veti.

Annyi szépséget teremtett itten,
Annyi színt, fényt, áldást szórt szét az Isten.
Kontár bölcsék, a földnek esztergályosai
Világ végéig sem győzik elrontani!

Gyertek, álmodjatok, pihenjete!
Nem árvák vagytok, boldog gyermekek!
Millió szem s szív vigyáz itt tirátok,
Kik a boldog jövőt apátok vérével
Meváltottátok!

Apátokká lesz minden hű magyar!
Minden női szív anyaként takar!
Pirosra barnít, éget a napon,

És alkonyatkor ringatva, zsongva
 Altatgat szelid, édes álomba
 Fejedelmi szép, méla dalával
 A susogó, hullámzó Balaton!
 Muzsika zendül minden éjtszakán
 Ezen a fehér, álmodó tanyán
 S ha ágyúszót hoz messziről a szél,
 Abban is Tihany harangja beszél!...

Tündérek völgyében — tündéri álmok!...
 Óh szálljanak le, szálljanak le rátok!
 S váljanak valóra minden reggelen,
 Hogy szép magyar hazánk boldog legyen!

Lőrinczy György.

Hivatalos értesítések.

A *Balaton* hivatalos értesítőnk a *tagok tagsági díj fejében* kapják.

*

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: *Balatonfüredfürdő.*

*

Kiadó- és laptulajdonos: *Balaton Szövetség.*

*

A folyóirat szerkesztésére felügyel: *Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.*

*

Felelős szerkesztő: *Cséplő Ernő, szövetségi titkár.*

*

A *Balaton Szövetség* ingyen nyújt felvilágosítást minden a *Balaton* fejlesztésével összefüggő kérdésben.

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Eladó *Balatonfüred Tamáshegyen* egészben vagy fel-darabolva 13 kat. hold szőlő, két nyaralóval, mellék-épületekkel és pincefelszereléssel. Remek szép kilátással a Balatonra. Előnyös fizetési feltételek. Részletes tájékoztatót a Balaton Szövetség nyújt.

Balatonpartján 10 hold szőlő szép pincével, villatetek, 7 szobás úrilak eladó. Tudakozódásokat «Csodaszép» jelisével a Szövetség továbbít.

Nyaralót vennék Kenesén, vagy Almádiban lehetőleg közel a Balatonhoz és a vasuti állomáshoz. Készpénzfizetés 15—20.000 korona. Tehertételként csakis törlesztéses kölcsönt vennék át. Cim a kiadóhivatalban.

Balaton Élelmező Szövetkezet Balatonfüredfürdő.

Szállít tagjainak a Balaton minden pontjára élelmiszereket.

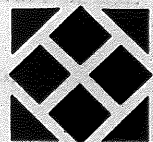
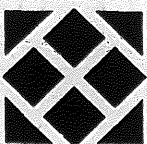
Ezidőszerint a szövetkezetnek ezernél több tagja van. Új tagokat a szövetkezet igazgatósága felvesz.

A szövetkezet Balatonfüredfürdőn levő tágas árúházában a lehetőséghez képest nagy készleteket tart, hogy tagjait kiszolgálhassa.

HIRDETÉSEK
 felvétetnek a kiadóhivatalban
 Balatonfüredfürdőn.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasuti és hajóállomás. — Pósta, távirtda, telefon. — Erzsébet szanatorium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, jödes, szénsavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványviz palackozás és szétküldés. — Gyógymechanikai intézet. — Röntgen laboratorium. — Ivókúra. — Szakorvosok. — Gyógyszertár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. Egész éven át nyitva van.

Hirdetési árunk egész oldalon
egyszeri közlés 160 K, féloldalon
80 K, negyedoldalon 40 K.
Többszöri hirdetésnél megfelelő
engedményt adunk.

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 2 K,
ezen túl minden szó 10 fill.
(Ennek értéke előre beküldendő)
Hirdetéseket fölvesz a kiadó
hivatal: Balatonfüreden.

Lépjünk be a Balatoni Szövetségbe!

Alapító díj 200 kor. Rendes tagsági díj évi 8 kor. Pártoló díj évi 5 kor.

Müller Béla szobafestő és mázólo

Székesfehérvár, Vásártér 28. sz.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó
munkát jutányos áron, gondos ki-
vitelben

A balatonparti nyaralás népszerűsíté-
se, a közéleti viszonyok rende-
zése csak a fürdőtelepek és községek
lakóinak szövetségi szervezkedése út-
ján lehetséges. Addig, míg a Balaton
mentén alkalmas góczpontokon, vagy
községekben nem teremtenek fogyasztási
szövetkezeteket, addig az élelmi-
szerek nehézkes beszerzése miatt mindig
sok panasz fog elhangzani. Ha a bala-
tonparti törzslakók és a villatulajdono-
sok egyesült erővel fogyasztási szövet-
kezeteket létesítenek, a nyaralók száma
hirtelen felszökik, mert a pihenést és
gyógyulást kereső közönség bizalommal
fog a balatoni fürdők felé zarándokolni.
8—10.000 korona alaptőkével minden
községben életképes «Hangya» szövet-
kezet szervezhető. Egy-egy üzletrész
25—30—40—50 korona lehet. A «Han-
gya» szövetkezeteket most kell szer-
vezni, hogy a fürdőidényben már mű-
ködhessenek. Felvilágosítások a szö-
vetkezetekre vonatkozólag a «Hangya»
igazgatóságánál, Budapest, IX., Köz-
raktár-utca 34. szám és a Balatoni
Szövetségnél szerezhetők. Az országban
1300 «Hangya» szövetkezet működik.
Ezek összfordalma az 1915. évben
80 millió korona volt.

LEVELEZŐ- LAPOK.

Hat változatú, művészi leve-
lezőlapokat adott ki a Balatoni
Szövetség. Levelezéseinknél
ezeket a levelezőlapokat hasz-
náljuk. Egy sorozat ára bér-
mentes küldéssel 30 fillér.
Százát a szövetségi tagok
3.50 koronáért kapják

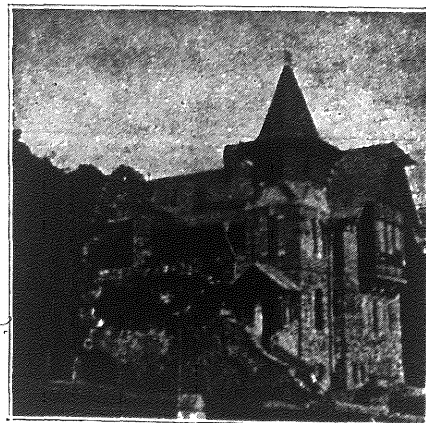
NÉZZÜK MEG A TAPOLCZAI TAVASBARLANGOT!

A Balatonvidék egyik legszebb
látványossága a Tapolcza alatt el-
terülő tavasbarlang, hova 96 szé-
les lépcsőn jutunk le. A barlang
legnagyobb terme a *Lóczy-terem*,
ebből juthatunk a *Darányi-terembe*.
A nagy kiterjedésű bar-
langsorozat villamosfényvel van
világítva és földalatti patak húzó-
dik rajta keresztül, melyet apró
halak százazrei népesítenek be.

A Balaton mint gyógytényező.

Lenkei Vilmos Dani dr. e címet viselő
érdemes munkája, mely a Balatoni Szö-
vetség kiadásában jelent meg, kimerítő
részletességgel és tudományos alapon tár-
gyalja a Balaton vizének gyógyító kincseit.
A könyv bolti ára 3.— korona. —
Szövetségi tagok 1.50 korona beküldése
mellett bérmentve megkapják

EZEN
VILLA JU-
TÁNYOS
ÁRBÁN
ELADÓ.

BŐVEBB
FELVILÁ-
GOSITÁST

AD A BALATONI SZÖVETSÉG
BALATONFÜREDEN